

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๑๑

ผ้าขี้ริ้วห่อทองคำ

ถ้าสามารถรู้ในจุดที่รู้ได้ เมื่อความรู้อยู่กับใจ นั่นเป็นความถูกต้อง ถ้าไม่สามารถอย่างนี้ ก็ให้ทำความรู้กับใจของเรา ความรู้เมื่อเข้ามาถึงกายแล้วจะเป็นเหตุให้มีความรู้สึกตัว เรียกว่าความรู้อยู่กับตัว เหมือนคนที่อยู่ในบ้านในเรือนหรือจากบ้านไปที่ไหน ใครเข้ามาในบ้านย่อมทราบได้ทั้งหญิงทั้งชาย ทั้งคนดีคนชั่ว เด็กและผู้ใหญ่ เขามาด้วยฐานะหน้าที่อะไร เกี่ยวกับเราย่อมทราบได้หมด เพราะเราอยู่ในบ้านนั่นเอง ถ้าไม่อยู่ในบ้านแล้วจะมีใครมาเราก็ไม่ทราบ แม้ที่สุดเขามาขโมยของจนไม่มีอะไรเหลืออยู่ภายในบ้าน เราก็ไม่สามารถจะทราบได้ว่าของนั้นใครเป็นผู้ขโมยไป เรื่องของความรู้ที่เป็นเจ้าของบ้านก็เหมือนกันเช่นนั้น

คำว่าบ้านในสถานที่นี้เหมือนสิ่งทั้งหลายทั้งส่วนร่างกายและจิตใจด้วย ความรู้ที่ย้อนเข้ามาสู่ตัวนั้น แม้แต่ใจพร้อมทั้งสติ เครื่องรับทราบ ปัญญาเครื่องไตร่ตรอง เมื่อความรู้ได้ส่ง กระแสออกไปภายนอกสะกิดนิดหนึ่ง จิตจะคิดถึงเรื่องราวอะไรจนไม่สามารถจะทราบได้ว่าถูก หรือผิด จนปรากฏเป็นผลคือความเดือดร้อนขึ้นมา และย้อนเข้ามาทาบถมจิตใจของเราให้ได้รับความทุกข์ความไม่สบายขึ้น เราถึงจะทราบได้ว่าเราเป็นทุกข์ แต่ไม่ทราบสาเหตุว่าเพราะเหตุไร ใจจึงไปเสาะแสวงหาผลปรากฏเช่นนี้ขึ้นมา

ถ้าใจได้อยู่กับตัวแล้ว พอมีทางจะทราบได้ แม้ที่สุดความเคลื่อนไหวไปมาของกายก็ทราบได้ ความเคลื่อนไหวไปมาของจิตที่คิดไปในอารมณ์ต่างๆ ก็พอทราบได้ เมื่อทำความระวังรักษาอยู่เช่นนี้เสมอไป ใจก็ชื่อว่าได้รับการบำรุงจากสติ คือความระมัดระวังของตัว สติซึ่งเป็นผู้ระมัดระวังก็พลอยได้รับการบำรุงเช่นเดียวกันหมด จะกลายเป็นผู้มีสติสืบต่อ จิตใจที่เป็นไปกับด้วยสติ ต่างอันต่างได้รับการบำรุง ย่อมจะมีกำลังความสามารถขึ้นเป็นลำดับ เช่นเดียวกับเด็กที่ได้รับการบำรุงจากอาหารอยู่เสมอเติบโตขึ้นมาได้ กลายเป็นผู้ใหญ่เช่นเราๆ ท่านๆ

เรื่องของจิตก็มีวันเจริญเติบโตขึ้น แต่ไม่ได้เติบโตในลักษณะของส่วนร่างกาย หากเป็นความเจริญขึ้นด้วยความรู้ความเข้าใจ ความรู้เหตุรู้ผล รู้ความเคลื่อนไหวดีชั่วถูกผิดนั้น พอมีทางที่จะตัดแปลงแก้ไขในสิ่งที่บกพร่อง และมีทางที่จะบำรุงจิตใจของตนให้เป็นไปในแนวทาง

แห่งธรรมะได้ ฉะนั้นการส่งจิตเข้ามาอยู่กับตัวจึงเป็นเหตุที่จะทราบได้ในหลักธรรมที่ท่านแสดงไว้

ไม่ว่าท่านจะแสดงถึงเรื่องอดีต หรือเรื่องของท่านผู้ใดหรือสัตว์ตัวใดก็ตาม ท่านจะแสดงถึงเรื่องของเราก็ตาม จะแสดงถึงเรื่องอนาคตซึ่งทุกรูปทุกนามจะต้องเป็นไปอย่างนั้น ๆ ก็ตาม เราจะทราบตามหลักปัจจุบันที่มีอยู่นี้ ซึ่งเป็นที่ที่จะเคลื่อนย้ายไปในอนาคต ปราบกฏอยู่กับตัวของเราในขณะที่ฟังธรรม นี่ชื่อว่าเป็นผู้ฟังธรรมเพื่อหาเหตุผล เป็นการดำเนินจิตใจของเราให้มีความเจริญงอกงามขึ้นเป็นลำดับ ความเติบโตของใจก็คือความรู้ความฉลาด สามารถที่จะแก้ไขตัดแปลงตนให้ไปถูกทางได้ และสามารถที่จะปลดเปลื้องความผิดซึ่งเคยฝังในจิตใจของเรามานานออกได้เป็นลำดับ ๆ ด้วย ในขณะที่ฟังธรรมซึ่งเราพยายามรักษาจิตไม่ให้ส่งออกไปภายนอก ก็เพื่อเป็นการบำรุงจิตใจของตนด้วยความสัมผัสแห่งธรรม

การสัมผัสแห่งธรรมที่ท่านแสดงไป ให้ได้รับทราบทางจิตใจของเรา ย่อมเป็นเหตุที่จะเกลาจิตใจของเราให้มีความสงบเย็นใจไปในขณะที่ฟังธรรม เพราะอารมณ์แห่งธรรมกับอารมณ์ของโลกนั้นผิดกัน เช่นเดียวกับยาบำบัดโรคกับสิ่งที่แสลงต่อโรค ย่อมให้ผลต่างกัน สิ่งที่แสลงกับโรคแม้จะมีน้อยก็แสดงผลขึ้นมาตามมากตามน้อย ให้ทราบว่านี่คือของแสลง ทำให้โรคของเรากำเริบไปเรื่อย ๆ ถ้าแสลงมากก็จะกำเริบ ไม่มีแก้ไขหรือไม่สนใจจะแก้ไข ก็ย่อมมีทางจะเจริญขึ้นโดยลำดับเพื่อจะกำเริบมาก

ยาเป็นสิ่งที่บำบัดโรคเมื่อถูกกับโรค คนใช้พยายามบำบัดตนด้วยยาที่ถูกกับโรคเสมอ โรคก็ย่อมมีวันสงบลงไปได้ จนหายไปได้โดยเด็ดขาด อารมณ์แห่งธรรมะจึงเป็นเช่นเดียวกับยาบำบัดโรค เพราะอารมณ์ของธรรมะที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับจิตนั้น ไม่มีพิษเจือปน มีแต่จะทำจิตใจของเราผู้รับทราบตามเนื้อหาของธรรมะที่ท่านแสดงไป ให้เกิดความสบายภายในจิตใจ จนกลายเป็นความสงบสุขขึ้นมาได้ในขณะที่ฟังเทศน์ จิตในขณะที่ฟังเทศน์ย่อมปรากฏเป็นความสงบง่ายกว่าการฝึกอบรมธรรมดา

เช่นเรานั่งภาวนา เรานั่งภาวนาหรือทำกรรมฐานอยู่โดยลำพังตนเอง กับเรานั่งฟังเทศน์ซึ่งท่านแสดงให้ฟัง ใจรู้สึกว่าจะสงบได้ง่ายกว่าการนั่งทำภาวนาโดยลำพังตนเอง เพราะในขณะที่จิตมีความจดจ่อ รอคอยความรู้จากธรรมะที่ท่านแสดงไปอยู่เสมอ ตามปกติจิตมีหน้าที่อันเดียวเท่านั้น เมื่อได้จดจ่อหรือรู้อยู่กับสิ่งใด ก็ย่อมรู้อยู่เฉพาะสิ่งนั้น เมื่อธรรมะที่ท่านแสดงไป มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องทำให้เรารู้อยู่ทุกระยะ ๆ

จิตที่ได้รับรู้หรือรับทราบจากธรรมะเป็นไปอยู่ตลอดสายนั้น จึงเป็นเหตุให้จิตของเราได้รับความสงบลงได้ เนื่องจากความรู้สึกของเราที่เกี่ยวกับธรรมะที่ท่านแสดง มีความสืบทอดกันไม่ขาดวรรคขาดตอน ใจก็กลายเป็นความสงบขึ้นมาได้ ที่เรียกว่าเป็นต้นผล เหตุก็คือการรับทราบจากธรรมะโดยติดต่อกันไม่ขาดวรรคขาดตอนนั้นแล ผลจึงปรากฏเป็นความสงบสุขขึ้นมาในเวลาฟังธรรมเช่นนั้น ถ้าจิตขาดวรรคขาดตอนไม่รับทราบไปตามระยะแห่งธรรมะที่ท่านแสดง นั้นชื่อว่า การบำรุงจิตใจได้ขาดไปเป็นตอนๆ ผลที่จะปรากฏจึงไม่ค่อยจะสมบูรณ์ เพราะเหตุขาดวรรคขาดตอน จิตที่สงบได้ด้วยการฟังธรรม สงบได้โดยวิธีที่กล่าวนี้

ที่นี้การอบรมภาวนาโดยลำพังตนเอง จิตย่อมมีทางที่จะเล็ดลอดออกไปสู่อารมณ์ได้ง่าย ยิ่งกว่าการฟังธรรมะในเวลาทำภาวนา เพราะฉะนั้นใจจึงไม่ค่อยจะปรากฏเป็นความสงบขึ้นได้ง่ายเหมือนอย่างการฟังเทศน์ ถ้าหากจิตได้รับทราบจากธรรมะที่เรานำมาพิจารณาหรือว่านำมาบริกรรม เช่นกำหนดพุทโธ คำว่าพุทโธกับความรู้ของเราให้กลมกลืนเป็นอันเดียวกันไปตลอดสาย หรือกำหนดลมหายใจเข้าออก ลมกับความรู้สึกของเราให้มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันไป ตามระยะแห่งลมหายใจ คือเข้าๆ ออกๆ โดยติดต่อกันอยู่เสมอ ทั้งสองบทแห่งธรรมที่กล่าวมานี้ เป็นทางที่จะให้ใจของเราได้รับความสงบเช่นเดียวกัน ฉะนั้นท่านจึงสอนไม่ให้เปลืองเวลา นั่งทำภาวนา

เราไม่ต้องไปคาดผลว่าจะปรากฏขึ้นมาอย่างไรในขณะที่นั่งทำกรรมฐาน แต่ให้ทำความรู้สึกอยู่ในปัจจุบันธรรมที่เรากำลังทำหน้าที่อยู่กับบทรธรรมนั้นๆ เท่านั้น นี่ชื่อว่าทำถูกต้องตามหลักของเหตุที่ท่านแสดงไว้ ผลจะเป็นที่สบายใจขึ้นมาเป็นระยะๆ จนปรากฏขึ้นมาอย่างเต็มที่แห่งภูมิของตน

คำว่าเต็มที่ตามภูมิของตนนั้นหมายถึง ภูมิแห่งความรู้ในขั้นต้นๆ ในขั้นกลางก็มี ในขั้นสุดแห่งสมาธิก็มี เพราะคำว่าสมาธิมีหลายชั้น ตามกำลังของจิตที่จะบำเพ็ญได้ แต่จะเป็นสมาธิขั้นใด ภูมิใดก็ตาม ผลที่แสดงออกต้องเป็นความสงบสุขให้ผู้ปฏิบัติได้เห็นอย่างชัดเจน แม้จะไม่เคยรู้เคยเห็นมาก่อนก็ตาม แต่พอปรากฏขึ้นแล้วจะไม่มีทางสงสัยว่านี่คืออะไร จะต้องทราบว่านี่คือความสุขอันเกิดจากการบำเพ็ญของเราเห็นประจักษ์ ท่านจึงเรียกว่า **ปัจจุตติ** คือรู้จำเพาะตน คำว่า **ปัจจุตติ** นั้นไม่ได้หมายถึงธรรมะชั้นสูง คือการตรัสรู้ธรรมโดยถ่ายเดียว แต่หมายถึงธรรมเป็นขั้นๆ ของผู้ปฏิบัติจะพึงได้รับผลให้ประจักษ์กับใจของตนเป็นลำดับๆ ขึ้นไป

เริ่มแรกแต่จิตของเรามีความฟุ้งซ่าน แต่เราเอาบรมจิตใจของเราให้ปรากฏเป็นความสงบเย็นใจขึ้นมาประจักษ์กับตน ว่าเวลานี้ใจของเราสงบผิตจากที่เคยเป็นมา คือความฟุ้งซ่านที่ปรากฏมาแต่ก่อน เพียงเท่านี้ก็จัดว่าเป็น **ปจฺจตุตฺ** ชั้นหนึ่งแล้วของผู้ปฏิบัติ ยิ่งการบำเพ็ญเหตุได้เป็นไปอยู่เสมอ ผลนี้จะนอนตัวอยู่ไม่ได้ จะต้องเพิ่มความสงบความเย็นใจขึ้นเป็นลำดับ ๆ เหมือนเงาตามตัวฉะนั้น

หลักธรรมของพระพุทธเจ้า เมื่อผู้บำเพ็ญยึดมาปฏิบัติตามจริตนิสัยของตนชอบแล้ว จะต้องเป็นไปเพื่อความสงบเย็นใจโดยถ่ายเดียว ไม่มีพิษภัยอย่างใดอย่างหนึ่ง แม้เป็นส่วนละเอียดแฝงอยู่ในการบำเพ็ญธรรมะนั้นเลย เป็นคุณสมบัติที่ผู้ปฏิบัติจะพึงปรารถنال้วน ๆ แต่ที่ได้ทราบว่าคุณปฏิบัติกรรมฐานปรากฏเป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาขึ้นมา เช่นเสียจริตบ้างหรือพูดเพื่อไปต่าง ๆ นานาบ้างเหล่านี้ เนื่องจากไม่ปฏิบัติให้ถูกตามหลักธรรมของพระพุทธเจ้า จึงเป็นเหตุให้แสดงผลไม่พึงปรารถนาขึ้นมา เพราะว่าตนไม่รู้หรือประการหนึ่งแม้จะรู้ ก็รู้ไปในทำนองที่ว่าเรารู้ทาง แต่ไม่ทราบว่าทางถูกหรือผิด คนอื่นบอกว่าทางนี้เป็นทางผิดจึงไม่ควรจะเดินไปทางนี้ แล้วไม่ยอมเชื่อฟังเขา นี่เป็นทางที่จะให้เดินทางผิดหรือผิดไปเรื่อย ๆ จนกลายเป็นบุคคลประเภทนั้นขึ้นมา

จิตเป็นของที่ละเอียดมาก ยากที่เราจะหยิบยกขึ้นมาพูดกันธรรมดาได้ ต้องพิสูจน์ด้วยหลักธรรมะจึงจะเห็นได้อย่างชัดเจน จะเริ่มเห็นได้แต่ใจเริ่มมีความสงบดังที่เคยเรียนให้ทราบแล้ว วิธีที่จะพิสูจน์จิตใจของเราให้รู้ได้ชัดเป็นลำดับนั้น สิ่งที่ตรงและแน่วแน่ที่สุดก็คือหลักการภาวนา นี่เป็นทางที่ตรงและแน่วแน่ที่สุด แน่นอนที่สุดที่จะให้รู้เรื่องของจิตอันเป็นหลักธรรมชาติส่วนใหญ่ของร่างกาย นี่คือหลักใหญ่โตของร่างกายทุกส่วน ถ้าธรรมชาตินี้ได้หลุดลอยออกไปเสีย ทุกส่วนแห่งร่างกายจะหมดคุณค่าลงทันที หรือว่าหมดความหมายไปทันทีเท่าที่ส่วนร่างกายทุกส่วนทำประโยชน์ให้เป็นไปอยู่ ก็เนื่องจากธรรมชาติที่รู้ ๆ ยังครองตัวอยู่ภายในร่าง หากอันนี้ได้หลุดลอยไปเสียเมื่อไร ร่างกายก็เป็นอื่นไปทันที

ฉะนั้นใจจึงเป็นสิ่งสำคัญ โปรดพยายามอบรมให้รู้เรื่องของใจ วิชาธรรมะทั้งหมดที่เราปฏิบัติบำเพ็ญ เมื่อสงเคราะห์ลงแล้วก็เพื่อให้รู้วิธีปฏิบัติต่อใจของตนเอง รู้วิถีทางเดินของใจ รู้วิธีแก้ไขความคิดความปรุงของใจที่เห็นว่าไม่สมควร รู้วิธีที่จะส่งเสริมจิตใจในทางที่เห็นว่าถูกต้องดีงามแล้ว ให้มีความเจริญรุ่งเรืองหรือซ้ำของขึ้นไปเป็นลำดับ จนสามารถรู้แจ้งแทง

ตลอดตามหลักความจริงทุกประเภทไม่ว่าภายนอกภายใน ถ้าเรียนรู้แจ้งทางจิตใจแล้วเราจะทราบได้หมด แม้จะไม่สามารถนับได้เหมือนอย่างนับเม็ดหินเม็ดทรายก็ตาม

ดังที่พระพุทธเจ้าท่านตรัสสอนไว้ว่าโลกวิทู เป็นผู้รู้แจ้งเห็นจริงโลกนั้น ในสาธณะทั่วไปของคุณสมบัติแห่งสาวกทั้งหลายแล้ว หมายถึงเรื่องตามหลักความจริงของโลก ทั้งที่เป็นโลกนอกโลกใน กว้างแคบแคไหน สามารถรู้เท่าตามหลักความจริงของสิ่งทั้งปวงนั้นเสียสิ้น ไม่มีสิ่งใดที่จะติดข้องให้เป็นเครื่องพัวพันจิตใจแม้แต่น้อย นี้เรียกว่าโลกวิทู รู้แจ้งเห็นจริง ไม่ติดไม่ข้อง แต่คุณสมบัติของพระพุทธเจ้านั้นเป็นอีกประเภทหนึ่ง หรือสมบัติของพระสาวกเป็นบางท่านที่มีความสามารถตั้งพระสารีบุตรที่มีในตำราว่า ฝนตกทั้ง ๗ วัน ๗ คืนไม่มีเวลาหยุดยั้งเลยนั้น พระสารีบุตรสามารถจะนับเม็ดฝนได้ทุกเม็ดโดยไม่ให้ขาด หรือผ่านพ้นความรู้ของท่านไปได้เลยแม้แต่เม็ดเดียว

นี่พูดถึงเรื่องสมรรถภาพคือความสามารถของสาวก คือพระสารีบุตรเป็นผู้สามารถ แต่บรรดาสาวกเหล่านั้นไม่มีความสามารถทั้งๆ ที่ก็เป็นผู้บริสุทธิ์เช่นเดียวกับพระสารีบุตร แม้เช่นนั้นพระสารีบุตรก็ไม่สามารถ หรือทัดเทียมองค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าได้ การระลึกชาติถอยหลังก็ดี จะเล็งญาณไปเรื่องอนาคตก็ดี ส่วนพระพุทธเจ้านั้นสามารถได้หมด นี้ที่ว่าอำนาจานานั้นมีความแตกต่างกันอย่างนี้ ฉะนั้นคำว่าโลกวิทู ในคุณสมบัติของพระพุทธเจ้านั้น เป็นผู้รู้แจ้งเห็นจริงตามสภาวะธรรมทั่วไปในไตรโลกธาตุนี้ด้วย เมื่อจะทรงหยิบยกสิ่งใดขึ้นมาอ่าน ตรวจตราหรือไตร่ตรอง สามารถนับอ่านได้หมดทุกชั้นด้วย

พระพุทธเจ้ามีคุณสมบัติได้ทั้ง ๒ ประการ คือโลกวิทูในหลักความจริง เห็นแจ้งเห็นจริงตามสภาพสภาวะธรรมทั้งหลายด้วยหนึ่ง สามารถที่จะหยิบยกสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จะมีจำนวนมากน้อยเท่าไรก็ตามขึ้นมาอ่านให้ได้ทุกชั้นทุกอัน โดยไม่มีคลาดเคลื่อนด้วย ส่วนสาวกนั้นที่เป็นประจำหลักของโลกวิทู คือองค์แห่งความบริสุทธิ์ของท่านนั้น ก็คือรู้แจ้งเห็นจริงตามสภาวะธรรมทั่วๆ ไป ท่านจะเห็นก็ตามไม่เห็นก็ตามในสิ่งที่ว่าท่านรู้แจ้งเห็นจริงนั้น ท่านเพียงยกเอาสิ่งที่ท่านเคยเห็นเคยรู้ เฉพาะอย่างยิ่งคือส่วนร่างกายและจิตใจที่มีอยู่ในองค์ของท่าน แยกออกเป็นธาตุเป็นชั้นๆ ตีแผ่ออกไปเป็นเรื่องอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา แผ่กระจายไปหมดทั่วทั้งโลกธาตุ

จะไม่มีสิ่งใด ขึ้นใดแม้ชั้นหนึ่งจะผิดแปลกจากความเป็นอยู่ จะผิดแปลกจากกัน ซึ่งแสดงตัวอยู่ในองค์แห่งชั้นๆ ของท่าน คือกองรูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ สภาพเหล่านี้มีความเป็นจริงอยู่ด้วยไตรลักษณ์คือ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตาฉันทิ สภาวะทั่วๆ ไปในไตรโลกธาตุ

นี้ย่อมเป็นเช่นนั้นเหมือนกัน นี่เป็นสิ่งที่ประทับใจของท่านโดยหลักปัญญา นี่แลที่เรียกว่า โลกวิทู ท่านรู้แจ้งเห็นจริงโลกเทียบเคียงกันได้ทุกส่วน ในส่วนแห่งร่างกายของท่านกับโลกธาตุ ทั่วๆ ไป ว่าไม่มีสิ่งใดผิดแปลกจากกัน จะพูดถึงเรื่องไตรลักษณ์ก็ดี จะพูดถึงหลักความจริง แห่งความมีอยู่ของสิ่งทั่วๆ ไปก็ดี มันเป็นแต่ละอย่างๆ ตามความจริงของมันอยู่เช่นนั้น นี่เป็น คุณสมบัติของสาวก แต่ท่านจะสามารถหยิบยก เช่นพิจารณาย้อนหลังในเรื่องอดีตชาติ จะได้ สักก็ภพที่ชาตินั้นตามแต่ความสามารถของท่าน จะได้มากได้น้อย มีความผิดแปลกกันเป็น รายๆ ไป

แต่ปัจจุบันซึ่งเป็นสิ่งที่เหมือนกัน ไม่มีเพี้ยนกันแม้แต่น้อยนั้น ก็คือความบริสุทธิ์ของจิต ที่ปรากฏอยู่ในใจ นับแต่ขณะที่ได้ตรัสรู้แล้วนั้นว่า เป็นจิตที่บริสุทธิ์ ไม่มีอดีตอนาคตจะเข้ามา เกี่ยวข้องกับจิตดวงนี้ได้ เพราะปัจจุบันนี้เป็นจิตที่บริสุทธิ์ อนาคตจะไปปรากฏตัวอย่างไรให้ผิด จากความบริสุทธิ์นี้เป็นไม่มี เชื่อที่พาให้เกิด แก่ เจ็บ ตายเป็นมาไม่รู้ก็กำ ก็เป็นอันว่าหมดลง แล้วในปัจจุบันจิตที่เป็นจิตดวงบริสุทธิ์นี้ อนาคตที่จะปรากฏเป็นภพเป็นชาติข้างหน้านั้นไม่มี

เพราะธรรมชาตินี้ได้ตัดภพชาติในตัวเองเสร็จสิ้นแล้ว ถ้าพูดถึงเชื่อก็ได้ทำลายเสียแล้ว เชื่อที่จะให้เกิดสืบต่อก่อแขนงให้เป็นภพเป็นชาติต่อๆ ไปนั้น ได้ถูกทำลายเสียแล้วในใจดวงนี้ บัดนี้ใจดวงนี้เป็นดวงที่บริสุทธิ์เต็มที่แล้ว หมดเหตุหมดปัจจัยที่จะทำให้เกิด แก่ เจ็บ ตายได้ อีก แม้ขณะนี้ก็ไม่มีอันใดที่จะสั่งสมอารมณ์ให้เป็นไปเพื่อภพเพื่อชาติ ให้เป็นไปเพื่อความรัก ความชัง ความกำหนัดยินดี ให้เป็นไปเพื่อความลุ่มหลง หมดความเกาะเกี่ยวกับสมมุติใดๆ แล้ว ทรงไว้แล้วซึ่งวิมุตติ คือความหลุดพ้นโดยเอกเทศของตัวเอง อันนี้เหมือนกันไม่ว่าสาวก องค์ใด นับตั้งแต่สาวกองค์แรกจนกระทั่งถึงสาวกองค์สุดท้าย ไม่มีอะไรผิดแปลกกันในความ บริสุทธิ์นี้ และสามารถที่จะประกาศตัวได้ประจักษ์ใจว่าเป็นผู้สิ้นเหตุสิ้นปัจจัย

เรื่องความกังวลที่เคยก่อมาเป็นลำดับลำดาได้แก่ภพชาติ ความทุกข์ความลำบาก ที่ ตามมากับภพกับชาตินั้นจนถึงปัจจุบันนี้ก็ดี แล้วภพชาติข้างหน้าที่จะก่อทุกข์ความลำบากให้ ติดต่อแขนงกันไปอีกก็ดี ได้สิ้นสุดลงแล้วในปัจจุบันนี้ นี่เป็นเรื่องความจริงของสาวกที่ได้รับ สิทธิเสมอภาคกัน รู้เท่ากัน นตฺถิ เสฺยฺโยว ปาปิโย ไม่มีสาวกองค์ใดจะมีความยิ่งหย่อนกว่ากัน ในหลักธรรมชาตินี้ นับแต่พระพุทธเจ้าลงมาเหมือนกันหมด

นี่ท่านเรียกว่า ถ้าเรียกว่าจิตก็จิตวิเศษ แม้จะอยู่ในร่างที่สกปรกโสภณก็ตาม ธรรมชาติ นั้นไม่ได้เป็นไปด้วย จะอยู่ด้วยกันก็เป็นคนละชั้นละอัน เช่นเดียวกับทองคำ แม้จะวางไว้ในตม

ในโคลนก็ตาม ตมโคลนก็เป็นตมโคลน ทองคำก็เป็นทองคำในหลักธรรมชาติ จะไม่เชื่อมถึงกันได้ ชื่อก็เป็นคนละชื่อกัน ถ้าจะพูดถึงเรื่องทองคำซึ่งเป็นด้านวัตถุ ก็เหมือนกับผ้าซีริวห่อทองคำ ผ้าซีริวหมายถึงธาตุชั้นธสกถายของเรา ทองคำหมายถึงทองคำธรรมชาติ ได้แก่ความบริสุทธิ์อยู่จำเพาะ นี้แลบ่อแห่งความสุข เปิดหาให้เจอ ถ้าเจอนี้แล้วจะหมดความหวังใด ๆ ทั้งนั้น

ไม่มีสิ่งใดที่จะมากหรือมีคุณค่าเกินสุขที่เป็นความพอดี ได้แก่ความบริสุทธิ์ของใจนี้ สุขนี้คือสุขพอดี ไม่ยิ่งไม่หย่อน ไม่ลดไม่ด้อยลงไป เป็นความสม่ำเสมอภาค ปัจจุบันนี้เป็นอยู่ฉันทใด เรื่องอนาคตของธรรมชาตินี้ก็ไม่มีที่จะคาดหมาย คำว่าปัจจุบันและอนาคตนั้นเราพูดตามหลักสมมุติ คือกาลที่ผ่านมา ๆ นั้นเรียกว่าอดีต กาลที่เป็นไปอยู่ในบัดนี้เรียกว่าปัจจุบัน กาลที่จะเป็นไปข้างหน้านั้นเรียกว่าอนาคต จิตมิได้เป็นกาลเช่นนี้ ถ้ากาลก็เรียกว่ากาลโกเสีย คือไม่ใช่กาลอย่างนั้นแหละ

ธรรมชาตินี้ถ้าเราจะเทียบตามโลก ๆ อาจารย์ก็ต้องขอภัยด้วย แต่เป็นความจำเป็นที่จะเทียบแม้ไม่รู้ก็พอจะเทียบกันได้ว่า เหมือนอย่างอวกาศ ถ้าเป็นอวกาศว่างเปล่าไม่มีวัตถุใด ๆ ที่จะเป็นเครื่องเทียบเคียงแล้ว จะเรียกสภาพที่เป็นอวกาศนั้นเป็นทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันตก ตะวันออกไม่ได้ นี่ก็เหมือนกัน ที่เราพูดถึงทิศเหนือ ทิศใต้ได้ก็เพราะมีสิ่งเทียบเคียงกันอยู่ พาดพิงกันอยู่ ธรรมชาติของใจที่หมดสมมุติแล้วก็ยอมเป็นเช่นนั้นเหมือนกัน จะเรียกกาลเรียกเวลาไม่ได้ ไม่มีกาลไม่มีเวลา เพราะไม่มีสมมุติอยู่ในหลักธรรมชาติอันเป็นตวิมุตตินั้น

คำว่าวิมุตติก็คือหลุดพ้นจากความสมมุติแล้ว เราจะเรียกว่าอย่างไรได้อีก นั้น กาลจึงไม่มี เมื่อกาลไม่มีแล้ว การเกิดการตาย การเที่ยงหรือไม่เที่ยง เราจะเอาที่ไหนมาพูด เพราะธรรมชาตินั้นไม่ได้อำนาจแล้ว ไม่ได้อยู่ในกรอบของสิ่งเหล่านี้แล้ว นี้แลพระพุทเจ้าท่านอยู่อย่างนั้น สวากอรรหันต์ท่านอยู่อย่างนั้น เมื่อนิพพานไปแล้วท่านก็อยู่อย่างนั้น ปัจจุบันที่ธาตุชั้นธยังอยู่ ธรรมชาติคือจิตที่บริสุทธิ์นั้นท่านก็อยู่อย่างนั้น ท่านไม่ได้อยู่แบบเรา ๆ ท่าน ๆ ที่มีสมมุติหุ้มห่ออยู่ภายในจิต อันเป็นเหตุให้เอียงหน้าเอียงหลัง เอียงซ้ายเอียงขวา เอียงกาลเอียงเวลา เดือนปีนาที่โมงอยู่เช่นนั้น ท่านไม่มี เราจะเห็นว่าเป็นอย่างไรบ้าง อยู่ในโลกก็ไม่เหมือนโลก นี้ละธรรมชาตินี้ถ้าชำระให้บริสุทธิ์แล้วต้องเป็นอย่างนี้ด้วยกันทุกดวง

ชื่อว่าจิตแล้วไม่มีสิ่งใดที่จะวิเศษยิ่งกว่าจิต เมื่อได้ฝึกกรรมานให้เต็มที่แล้ว แล้วไม่มีอะไรที่จะเลวทรามยิ่งกว่าจิต เมื่อปล่อยให้เลวทรามโดยตัวเองไม่นำพา แล้วปล่อยตามเรื่องตามราวตามบุญตามกรรม ก็เหมือนกับน้ำที่ไหลลงสู่ทางต่ำเสมอ ต่ำเท่าไรยิ่งดีไหลไปจนหมด

ไม่มีเหลือ ดังที่เราท่านทั้งหลายได้พยายามมาอุทิศสำหรับบำเพ็ญเต็มสติกำลังความสามารถอย่างนี้ ชื่อว่าดำเนินตามแนวทางของพระพุทธเจ้า แม้พระองค์จะเดินหน้าเราก็ตตามเสด็จท่าน ท่านถึงวันนี้เราก็อาจจะถึงวันพรุ่งนี้ เพราะเดินตามทางสายเดียวกัน สวากขาตธรรมก็คือธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงดำเนินไปแล้วและได้ผลไปแล้ว เราดำเนินตามหลักของสวากขาตธรรมก็คือก้าวตามเสด็จพระพุทธเจ้า ไม่ได้ห่างไกลจากหลักธรรมแล้ว ก็ได้ชื่อว่าไม่ได้ห่างไกลจากพระพุทธเจ้านั้นแล ผลพระพุทธองค์ได้รับฉันใดสวากขาตธรรมก็ชี้บอกผลฉันนั้น ไม่มีผิดแปลกแตกต่างกันแม้แต่น้อย

ฉะนั้นจึงเป็นที่ภาคภูมิใจสำหรับเราที่ได้เกิดมาพบพระพุทธศาสนา และได้สละเวลา เวลา เลือดเนื้อชีวิตของเรา พลีสำหรับบูชาพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ องค์พระรัตนตรัย ถวายชีวิตต่อพระองค์ท่าน นับว่าเป็นบุญเป็นกุศล เป็นเพราะอำนาจวาสนาของเราอย่างยิ่ง จึงขอขอบคุณและอนุโมทนาบรรดาท่านทั้งหลายทุก ๆ ท่าน และขอยุติธรรมเทศนาแต่เพียงเท่านี้

รับชมรับฟังพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

www.luangta.com หรือ www.luangta.or.th

และทางสถานีวิทยุเสียงธรรม *FM103.25MHz* พร้อมเครือข่ายทั่วประเทศ